

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ”

София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров” № 2, факс: 02/92 21 808, <http://di.mod.bg>

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

КЪМ ОБОРОТНАТА ВЕДОМОСТ ЗА 2024 ГОДИНА НА ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ”

Институтът по отбрана „Професор Цветан Лазаров” е научноизследователско, опитно-конструкторско и експертно-техническо звено към министъра на отбраната със седалище град София. Институтът по отбрана е създаден с Постановление на Министерския съвет № 140 от 04.06.2009 г. като юридическо лице по чл. 60 от Закона за администрацията към Министъра на отбраната и е наследник на богатите традиции на бившите военнаучни организации - Военен научно-технически институт, Военен научно-изследователски институт, Институт за перспективни изследвания за отбраната, на Изпълнителна агенция „Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества”, Апарат на Генералния конструктор на КАС и системите С4И на МО. С ПМС № 5 от 21.01.2014 г. Институтът по отбрана е именован „Професор Цветан Лазаров”.

Счетоводната политика на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров” е изготвена в съответствие с разпоредбите на Закона за счетоводството, Националните счетоводни стандарти регламентирани с ДДС №20/2004 г., счетоводната политика на Министерството на отбраната и всички нормативни актове, засягащи дейността на Министерството на отбраната. Към счетоводната политика е разработена и амортизационна политика като са спазени указанията дадени с ДДС №5/30.09.2016 г. За всички нефинансови амортизируеми активи е избран линейният метод на амортизация.

Индивидуалният сметкоплан на Института е изготвен в съответствие с изискванията и промените в Сметкоплана на бюджетните организации, регламентирани в указанията на Министерството на финансите и дирекция „Финанси” на Министерство на отбраната.

В Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров” счетоводството се осъществява на документалната обосновааност на стопанските операции и факти, като се спазват изискванията за съставянето на документите съгласно действащото законодателство и вътрешните нормативни документи, които са съобразени със спецификата на дейността.

Двустранието счетоводно записване на стопанските операции се води на програмен продукт „Алгос” по отделни отчетни групи „Бюджет”, „Сметки за средства от Европейския съюз” и „Други сметки и дейности”. Всички счетоводни операции са съставени в съответствие със заложените основни принципи по прилагането на Националните счетоводни стандарти от бюджетните организации и в изпълнение на регламентите на ДДС № 20/2004г., ДДС 14/30.12.2013 г., ДДС 8/23.12.2014 г., ДДС № 1/26.01.2015 г, ДДС № 5/30.09.2016 г. и останалите указания на Министерство на финансите. Финансовият отчет е съставен по форма и съдържание, определени със Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на министъра на финансите и е изготвен в срокове и по реда на ДДС 07/16.12.2024 г.

В Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров” към 31.12.2024 г. на основание заповед за инвентаризация № 511/25.09.2024 година на директора на Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров” е извършена годишна инвентаризация на дълготрайните нефинансови активи, материалните запаси и разчетните счетоводни сметки, съгласно разпоредбите на Закона за счетоводството, Вътрешните правила за извършване на инвентаризация, утвърдени с МЗ № ОХ-773/30.10.2015 г., изменена с МЗ № ОХ-783/21.09.2018 г., МЗ № ОХ-741/16.09.2020 г. и утвърдената счетоводна политика на Института по отбрана. Резултатите от тях са отразени в инвентаризационните описи и сравнителните ведомости към 31.12.2024 година. Няма констатирани липси или излишъци.

I. Отчетна група „Бюджет”

Раздел 1 - Сметки за капитали и заеми

През отчетната 2024 година няма изменение в разполагаемия капитал на Института, респективно по сметка 1001 „Разполагаем капитал” и по сметка 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи” няма счетоводни записи.

Раздел 2 - Сметки за дълготрайни материални и нематериални активи

През отчетната 2024 година дебитните обороти на сметките от група **20 „Дълготрайни материални активи“** и група **21 „Нематериални дълготрайни активи“** в размер на 3 586 323,81 лева са формирани от закупени и заведени в баланса нефинансови дълготрайни активи, а по кредитния оборот на сметките от тези групи са изписани 541 015,21 лева, както следва:

По дебитния оборот на сметка **2039 „Други сгради“** – извършено Устойчиво енергийно обновяване и увеличаване стойността на сграда със специално предназначение в размер на 2 617 560,49 лв.

В Кредита на сметка **2039 „Други сгради“** – прехвърляне на заведени материални запаси /пожарогасители/ в сметка 2039 в размер на 4 771.00 лв.

В Дебита на сметка **2041 „Компютри и хардуерно обзавеждане“** – **238 600,86 лева.**

В Кредита на сметка **2041 „Компютри и хардуерно обзавеждане“** – **23 660,00 лева.**

В Дебита на сметка **2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“** – **290 570,81 лева.**

В Кредита на сметка **2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“** – **126 800,00 лева.**

В Дебита на сметка **2060 „Стопански инвентар“** – **2 400 лева.**

В Дебита на сметка **2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“** – **90 870,00 лева.**

В Дебита на сметка **2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване“** – **326 641,65 лева.**

В Кредита на сметка **2079 „Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване“** – **385 784,21 лева**, са от преосчетоводени закупени и доставени ДМА през 2024 год. по съответните счетоводни сметки от група 20.

По Дебита на сметка **2101 „Програмни продукти и лицензи за програмни продукти“** – **19 680,00 лева.**

През отчетната 2024 година в изпълнение регламентите на ДДС 05/30.09.2016 г. е начислена амортизация на нефинансовите дълготрайни активи. В кредитните крайни салда на сметките от група 24 „Амортизация на дълготрайни активи“ е отразена акумулираната амортизация по групи

дълготрайни активи на обща стойност 3 193 243,75 лева за цялата година. За амортизация на всички амортизируеми нефинансови активи в Института се използва линейният метод, при който се разпределя амортизируемата стойност пропорционално на периодите, които обхващат предполагаемия им срок на годност.

Раздел 3 - Сметки за материални запаси и конфискувани активи:

През 2024 година всички закупени, получени, изразходени или предоставени материални запаси са отчетени чрез сметка **3020 „Материали“**. Аналитичното отчитане на материалните запаси е организирано по видове, материалноотговорни лица, наименование, номенклатурни номера в натурално и стойностно изражение.

Началното салдо на сметка **3020 „Материали“** е в размер на 433 677.55 лева, а крайното салдо по сметката е **496 525.09 лева**. За отчетния период по счетоводната сметка са отразени следните дебитни и кредитни обороти:

- изписани по *кредита* на сметката материални запаси през отчетния период **„Горива и смазочни материали“** за издръжка на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ на стойност 548.78 лева;

- закупените и отчетени по *дебита* на с-ка 3020 през отчетния период **„Канцеларски материали“** от търговската мрежа за издръжка на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ са в размер на 7 679.79 лв. и приети от структури в системата на Министерство на отбраната през сметка 7600 „Вътрешни некасови трансфери в отчетната група“ са получени и заприходени материални запаси в размер на 4 359.27 лв., като общата стойност на заведените канцеларски материали е 12 039.06 лева. Изписаните канцеларски материали през отчетния период по *кредита* на с/ка 3020 е в размер на 6 810,03 лв;

- закупените и отчетени по *дебита* на с-ка 3020 през отчетния период **„Учебни материали и помагала“** от търговската мрежа за издръжка на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ са в размер на 9 839.79 лв. През отчетния период няма изписани учебни материали и помагала по кредита на с/ка 3020;

- закупените и отчетени по *дебита* на с-ка 3020 през отчетния период **„Консумативи и резервни части за хардуер“** от търговската мрежа за издръжка на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ са в размер на

36 695.02 лв. Изписаните резервни части през отчетния период по *кредита* на с/ка 3020 са в размер на 15 154.60 лв;

- изписани материални запаси по *кредита* на сметката през отчетния период „Други резервни части“ за издръжка на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ на стойност 1 070.26 лева;

- закупените и отчетени по *дебита* на с-ка 3020 през отчетния период „Други материали“ от търговската мрежа за издръжка на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ са в размер на 51 951.11 лв. и прехвърлени от област „СЕС“ в област „Бюджет“ през сметка 7601 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи Бюджет и СЕС“ материални запаси в размер на 2 053.53 лв., като общата стойност на заведените и отчетени материали е 54 004.64 лева. През отчетния период са изписани материали в размер на 12 901.13 лева по *кредита* на с/ка 3020, направени дарения на материални запаси в размер на 3 976.16 лева и актове за трансформация – 9 270.01 лева.

Общият размер на дебетния оборот в размер на **112 578.51 лева** на счетоводна сметка 3020 се формира, както следва:

- от получени помощи и дарения дарения отразени по Кредита на сметка 7413 „Получени текущи помощи и дарение в натура от страната“ са получени и заприходени материални запаси на обща стойност 10.00 лева;

- прехвърлени материални запаси от отчетна група „Сметки за средства от ЕС“ в отчетна група „Бюджет“ на стойност 2 053.53 лева /кредитен оборот на сметка 7601/;

- получени от други военни формирования през счетоводна сметка 7600 „Вътрешни некасови трансфери в отчетната група“ материални запаси в размер на 4 359.27 лева;

- закупени материални запаси от търговската мрежа за нуждите на Института по отбрана /с-ка 4010 и с-ка 4030/ в размер на 101 384.71 лева;

- преосчетоводени материални запаси от сметка 2039/1 на стойност 4 771.00 лева.

При изписването на материалните запаси на разход се използва методът на средно претеглената цена.

Общият размер на кредитният оборот по сметка 3020 „Материали“ в размер на **49 730.97 лева** е формиран както следва:

- изписани на разход материални запаси на стойност 36 484.80 лева чрез сметките от подгрупа 601 „Разходи за материали“;
- предадени материални запаси на друго военно формирование безвъзмездно на стойност 3 976.16 лева;
- изписани материални запаси от актове за трансформиране и смесване на ДМА и МЗ на стойност 9 270.01 лева /Дебитен оборот на сметка 6993 „Намаление на материални запаси от други събития“ /.

Раздел 4 - Сметки за разчети – вземания и задължения

1. Сметки от група 40 „Доставчици”

За отчитане на разчетните взаимоотношения на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров” с други фирми и организации са използвани разчетни сметки **4010 „Задължения към доставчици в страната“**, **4020 „Доставчици по аванси в страната“**, **4030 „Задължения към доставчици в чужбина“** и **4040 „Доставчици по аванси в чужбина“**, които са с равни обороти и към 31.12.2024 г. - нямат крайни салда.

2. Сметки от група 41 „Клиенти“

Разчетите с клиенти са отчетени в дебита на сметка **4110 „Вземания от клиенти от страната”**. Дебитният оборот в размер на 414 821.22 лева е равен на кредитния оборот. Сметка **4130 „Вземания от клиенти от чужбина”** - дебитният оборот в размер на 202 977.01 лева е равен на кредитния оборот.

Издадените през отчетния период фактури за предоставени услуги са платени от клиентите.

3. Сметки от група 42 „Разчети с персонал, студенти, пенсии, социални помощи, обезщетения и субсидии“

През отчетния период за отчитане на разчетите с персонала са използвани счетоводните сметки от подгрупа 421 „Разчети с работници, служители и друг персонал - местни лица“, както следва:

- по счетоводна сметка **4211 „Задължения към работници, служители и друг персонал – местни лица”** няма крайни салда;

- по счетоводна сметка **4213 „Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица“** е налице крайно дебитно салдо в размер на **74.92 лева** – от вземане на служител в дългосрочен отпуск за временна нетрудоспособност.

Крайното кредитното салдо на сметка **4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала“** в размер на **827 106.95 лева** са начислени суми на служителите от Института по отбрана за неизползваните си отпуски и осигуровките към тях за сметка на работодателя.

4. Сметки от група 45 „Разчети за данъци, осигурителни вноски и други операции между бюджетни организации“

През сметка **4501 „Вътрешни разчети м/у бюджет и с/ки за средства от ЕС“** е осчетоводена сумата в размер на **36 000.00 лева**, която е прехвърлен трансфер от област „СЕС“ в област „Бюджет“ и представлява възстановена сума от Националния фонд по Европейски проект, преведен на Министерство на отбраната.

През отчетната 2024 година Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ има начислен ДДС в размер на **137 961,19 лева** по кредитния оборот на сметката и ДДС в размер на **136 897,32 лева** по дебитния оборот на сметката, съгласно месечните справки-декларации по ДДС.

Крайното кредитно салдо по сметка **4511 „Разчети за ДДС“** в размер на **1 199.94 лева** е дължим данък за плащане на НАП.

Дебитните обороти по сметка **4512 „Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност/Разчети за корпоративен данък“** в размер на **9 057.97 лева** е данък върху приходите от стопанска дейност през 2023 година.

Кредитните обороти в размер на **8 510.75 лева** по сметка **4512 „Разчет за данък върху приходите от стопанска дейност/ Разчети за корпоративен данък“** е начисления данък върху приходите от стопанска дейност през 2024 година.

По сметка **4518 „Разчети за други държавни данъци“** е начислена и платена държавна такса във връзка със заведено дело в СГС 576/01.02.2024 г. в размер на **47.45 лева**.

По сметка **4523 „Др. задължения от бюджетни организации от подсектор „ЦУ“** е начислено и платено ДДС при внос в размер на **1 414.32 лева**.

По сметка **4544 „Задължения за общински данъци, такси и адм. санкции“**, са начислени и внесени общински такси „Битови отпадъци“ и дължим данък за МПС за отчетния период в размер на **17 436.31 лева**.

По сметка **4599 „Други разчети с централния бюджет“** – платено задължение на „ПРОНО“ ЕООД към НАП в размер на **48 000 лева**.

5. Сметки от група 46 „Временни безлихвени заеми и разчети за постъпления и плащания между бюджетни организации“

При отчитането на средствата от Европейския съюз са спазени изискванията за огледално отчитане на разчетите между отчетни групи „Бюджет“ и „Сметки за средства от Европейския съюз“ чрез използване на сметка **4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“**. Кредитният оборот в размер на 10 102 577.78 лева са получените по европейски проекти средства, отразени по кредита на сметка 7481.

Дебитният оборот в размер на 7 274 163.94 лева са извършените плащания по европейски научноизследователски проекти.

Крайното салдо по счетоводна сметка 4682 е в размер на **14 384 234.68 лева**, а началното – 11 555 820.84 лева.

6. Сметки от група 48 „Други разчети“

Сметка **4887 „Вземания от други дебитори местни лица“** – 144.58 лева, което представлява внесена сума от Валентина Николова по гражданско дело на СГС 576/01.02.2024 г.

7. Сметки от група 49 „Други провизии и корективи“

В изпълнение на разпоредбите на т. 48 от ДДС 20/2004 г. са начислени в кредита на сметка 4971 „Коректив по задължения към доставчици - местни лица“, задължения към доставчици по фактури, с дата следваща отчетна година, но касаеща разходи в отчетната /2024/. Кредитното салдо на сметка **4971 „Коректив по задължения към доставчици - местни лица“**, показва задълженията към доставчици по фактури, с дата следваща отчетна година, но касаеща разходи в отчетната 2024 година в размер на 32 715.50 лева, от които разходи за вода 546.10 лева; разходи за мобилни услуги – 3 646.38 лв.;

разходи за горива и смазочни материали в размер на 795.35 лева; разходи за ел.енергия – 10 715.46 лева, разходи за охрана на КЗЛД – 4 706.19 лева и разходи за топлениергия на „Топлофикация“ – 12 306.02 лева.

Раздел 5 - Сметки за финансови активи

През отчетния период финансовите активи в Института по отбрана са отчетени чрез сметка **5011 „Касови наличности в лева“**, която е с равни обороти и в края на отчетния период няма салдо. Сметка **5013 „Текущи банкови сметки в лева“** в края на годината няма салдо за отчетна група „Бюджет“.

В Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ е открита сметка за разплащания в евро по европейски проекти, на които ИО е координатор след даден положителен отговор от Министерство на финансите с писмо № 04-1111-12/27.01.2022 г. Движението на средствата в евро се осчетоводява по сметка **5014 „Текущи банкови сметки във валута“**. Дебитният оборот в размер на 8 215 876.49 лева са получените финансови средства по европейски проекти. Кредитният оборот в размер на 6 769 343.21 лева е резултат от: преведени финансови средства на други бенефициенти и други разходи по европейски научноизследователски проекти. В края на отчетния период сметка 5014 има дебитно салдо в размер на **6 878 777.21 лева**.

Раздел 6 - Сметки за разходи

Изразходването на финансовите ресурси в Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ се извършва на основание на нормативната база, свързана със законосъобразното, целесъобразното и икономичното разходване на бюджета. Организиран е строг контрол върху разхода на наличните финансови средства, очертани са приоритетите и са взети мерки за недопускане на нарушения на финансовата и лимитната дисциплина. Разходите за дейността са отчетени по икономически елементи чрез сметките от група **60 „Разходи по икономически елементи“** са както следва:

1. Разходите за материали са отчетени чрез сметките от подгрупа **601** „Разходи за материали”, отразени в крайно дебитно салдо и са на обща стойност **214 252,90 лева**.

Дебитният оборот на Сметка **6010** „Разходи за горива, вода и енергия” е в размер на 176 056,08 лева и е формиран от разходите за електроенергия, топлоенергия, вода и горива. Кредитният оборот на сметка 6010 е в размер на 14 056.72 лева и е формиран от префактурираните разходи за електроенергия, за вода и топлоенергия.

Разходите за канцеларски материали са отчетени в дебита на сметка **6011** и са в размер на 7 544.27 лева.

Разходите за учебни материали и помагала са отчетени по дебитния оборот на с-ка **6014** и са в размер на 510.00 лева.

Разходите за постелен инвентар и облекло са отчетени по дебитния оборот на с-ка **6015** и са в размер на 4 185.64 лева.

Разходите за консумативи и резервни части за хардуер са отчетени в дебита на сметка **6017** и са в размер на 16 210.21 лева.

Разходите за други резервни части са отчетени в дебита на сметка **6018** и са в размер на 2 470.25 лева.

Разходите за други материали са отчетени в дебита на сметка **6019** и са в размер на 21 333.17 лева.

2. Разходите за външни услуги на обща стойност **303 088,98 лева** са отчетени по крайно дебитно салдо чрез сметките от подгрупа **602** „Разходи за външни услуги”.

Разходите за текущ ремонт са в размер на 70 690.72 лева и са отчетени в дебита на сметка **6021** „Разходи за текущ ремонт”.

Разходите за пощенски и телекомуникационни услуги са в размер на 51 734.77 лева и са отчетени в дебита на сметка **6023** „Разходи за пощенски и телекомуникационни услуги”. Кредитният оборот на сметка 6023 е в размер на 41 398.06 лева и е формиран от възстановените суми за телекомуникационни услуги.

Разходите за квалификация и преквалификация на персонала са в размер на 3 040.00 лева и са отчетени в дебитния оборот на сметка **6025** „Разходи за квалификация и преквалификация на персонала“. По кредитния оборот на

счетоводната сметка е отразена сумата в размер на 2 212.95 лева – възстановени разходи по това направление.

Разходите за поддръжка на софтуер са в размер на 14 054.33 лева и са отчетени по дебитния оборот на сметка **6026**.

Другите разходи за външни услуги са отчетени по дебитния оборот на сметка **6029 „Други разходи за външни услуги“** и са на обща стойност 256 726.80 лева. По кредитния оборот на сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“ – 49 546.63 лв. са отразени възстановените разходи, които представляват разходи на „Изпитвателна лаборатория на МО“, „Централна изпитвателна лаборатория за тилови имущества“ и „Централна лаборатория за измервателна техника“, за регистрация и пререгистрация на ведомство и разходите за калибриране по други ползвани външни услуги.

3. Разходи за амортизация - за начислените разходи за амортизация за отчетния период са използвани сметките от подгрупа **603 „Разходи за амортизации“**. Начисляването на амортизации на нефинансови дълготрайни активи в Института по отбрана се осъществява при спазване на указанията дадени в ДДС 05/30.09.2016 г. Амортизацията по видове нефинансови активи е начислена помесечно за цялата отчетна година и е на обща стойност **459 814,56 лева**, като сумата е отразена в крайно дебитно салдо на подгрупата.

4. Разходите за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала са отчетени чрез сметки от подгрупа **604 „Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала“** и са в размер както следва:

Дебитният оборот на сметка **6041 „Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по служебни правоотношения“** е формиран от начислените средства за заплати и други възнаграждения на персонал по служебни правоотношения / държавни служители/.

Дебитният оборот на сметка **6042 „Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по трудови и приравнени на тях правоотношения“** е формиран от начислените средства за заплати и други възнаграждения на персонал по трудови и приравнени на служебните правоотношения /военнослужещи/.

Дебитният оборот на сметка **6043 „Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по трудови правоотношения - нещатен**

персонал” е формиран от начислените средства за заплати и други възнаграждения на персонал по трудови правоотношения – нещатен персонал.

Дебитният оборот на сметка **6044 „Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по извънтрудови правоотношения”** е формиран от начислените средства за заплати и други възнаграждения на персонал по извънтрудови правоотношения /граждански договори/.

Дебитният оборот на сметка **6047 „Разходи за провизии за персонал”** в размер на **827 106.95 лева** са начислени провизии за бъдещи плащания на персонала – неизползваните отпуски и осигуровките за сметка на работодателя към тях на служителите от Института по отбрана «Професор Цветан Лазаров».

Сторнирани са начислените през 2023 година разходи за провизии на персонала в размер на **627 142.73 лева** – кредитния оборот на сметка **6048 „Сторнирани разходи за провизии за персонал“**.

5. Разходите за социални осигуровки за персонал и други лица са в размер на **1 178 010,43 лева** и са отчетени чрез сметки от подгрупа **605 „Разходи за осигурителни вноски “**.

6. Разходите за общински и съдебни такси са отчетени чрез сметки от подгрупа **606 „Разходи за данъци и такси“**

Разходите в размер на **47.45 лева**, за начислена и платена държавна такса, са отчетени чрез сметка **6061 „Разходи за държавни такси”**;

Разходите в размер на **17 123.24 лева**, за начислената и платена такса за битови отпадъци, са отчетени чрез сметка **6062 „Разходи за общински такси”**;

Разходите в размер на **1 414.32 лева**, за платено ДДС при внос е отчетено чрез сметка **6064 „Разходи за държавни данъци”**;

Разходите в размер на **313.07 лева** за начислени и платени общински данъци, отчетени в дебита на сметка **6065 „Разходи за общински данъци“**.

7. Другите разходи са отчетени чрез сметки от подгрупа **609 „Други разходи”** и крайно дебитно салдо по счетоводните сметки е в размер на **104 659,58 лева**.

Разходите за съдебни разноси са в размер на **3 116.13 лева** и са отчетени в дебита на сметка **6091 „Разходите за съдебни разноси и арбитраж в страната”**.

Разходите за командировки в страната са в размер на **58 481.85 лева** и са отчетени в дебита на сметка **6093 „Разходите за командировки в страната”**, а в кредита на сметката е отразена възстановена сума по командировка в размер на **200.00 лева**.

Разходите за командировки в чужбина са в размер на **3 028.73 лева** и са отчетени в дебита на сметка **6094 „Разходите за командировки в чужбина”**.

Разходите за лихви са в размер на **1 332.60 лева** и са отчетени в дебита на сметка **6095 „Разходи за санкции и неустойки в страната”**.

Представителните разходи в размер на **38 900.27 лева** са отчетени в крайно дебитно салдо на сметка **6098 „Други разходи в страната”**.

8. Разходите за застраховане на служебните коли и лабораториите в размер на **6 989.86 лева** са осчетоводени в дебита на сметка **6203 „Разходи за застраховане”**.

9. През отчетния период са изплатени помощи, обезщетения и други текущи трансфери на домакинства в размер на **800.00 лева**, отчетени по дебитния оборот на счетоводна сметка **6421**.

10. Разходите в размер на **3 460.00 лева**, отчетени в дебита на сметка **6451 „Субсидии и други текущи трансфери за нестопански организации”** представляват платен членски внос.

11. Намалението на нетните активи от други събития формира оборотите по сметки от подгрупа **699 „Намаление на нетните активи от други събития”**:

Дебитният оборот на сметка **6992 „Намаление на нефинансовите дълготрайни активи”** в размер на **15 905.70 лева** е от отписване на дълготрайни активи от с/ка 2079 за 14 581.14 лева и корекция на амортизационен план от минал период на стойност 1 324.56 лева.

Дебитният оборот на сметка **6993 „Намаление на материални запаси от други събития”** е в размер на **9 270.01 лева** и е от актове за трансформиране и смесване ДА и на материални запаси.

Раздел 7 - Сметки за приходи, трансфери и преоценки:

1. Сметки от група 71 „Приходи от продажби на активи и услуги и доходи от дялови участия”.

Основната дейност на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров” е свързана с научноизследователска и опитно - конструкторска дейност, анализ и изготвяне на прогнози, участие в подготовката, съпровождането и изпълнението на проекти в областта на развитието на въоръжението и бойната техника, калибриране на средства за измерване, изпитване на въоръжение и имущества в интерес на отбраната.

През отчетната 2024 година нетните приходи от продажби на услуги са отчетени в кредита на сметка **7110 „Приходи от продажба на услуги”** и са в размер на **285 511.57** без ДДС.

Собствените приходи на Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров” се реализират основно от приходи от продажба на услуги. В Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров” са обособени три акредитирани самостоятелни лаборатории /„Изпитвателна лаборатория на МО“, „Централна изпитвателна лаборатория за тилови имущества“ и „Централна лаборатория за измервателна техника“/, които осигуряват максимална достоверност на извършваните изпитвания, калибрирания и проверки на изделия и апаратура.

Лабораториите извършват широк спектър от дейности като климатико-механични, балистични изпитвания, изпитвания и измервания на отбранителни продукти по време на целия жизнен цикъл. Те изпълняват предназначението си в интерес на националната сигурност и в съответствие с изискванията на националните и международните стандарти, калибриране и проверка на еталони и средства за измерване на електрически и радиотехнически величини, проверяване на средства за измерване на положителното и отрицателното налягане, за измерване на дължини и ъгли и др.

Собствените приходи са преведени в Дирекция „Финанси” - МО. Съгласно чл. 252 от ЗКПО е начислен дължимия 3 % данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетни предприятия в размер на **8 510.75 лева**,

отчетен в дебита на сметка **7190 „Отчисления за данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетни предприятия”**.

По кредитния оборот на счетоводна сметка **7198** са отразени приходи от неустойки по гражданско дело на Валентина Николова в размер на 144,58 лева.

По кредитния оборот на **счетоводна сметка 7413** са осчетоводени получени патрони /дарение в натура/ в размер на **10.00 лева** от „ТЕРЕМ – Цар Самуил“ ЕООД.

2. Сметки от група **75 „Трансфери между бюджети, сметки за средства от Европейския съюз и сметки за чужди средства“**.

2.1 Сметки от подгрупа **750 „Вътрешни касови трансфери“**

Кредитният оборот на сметка **7500 „Разчети за плащания в СЕБРА“** в размер на **5 648 914.14 лева** е равен на извършените и изплатени бюджетни разходи по СЕБРА.

Дебитните обороти на сметка **7501 „Вътрешни касови трансфери”** в размер на **3 031 008.88 лева**.

Крайното дебитно салдо по **счетоводна сметка 7501** е в размер на **3 031 008.88 лева**.

Дебитните обороти на сметка **7522 „Касови трансфери от/за бюджетни организации от подсектор „ЦУ”** са в размер на **399 941.70 лева**.

По кредитния оборот на счетоводна сметка **7522 „Касови трансфери от/за бюджетни организации от подсектор „ЦУ”** са отразени **859 875,34 лева** получени трансфери за отчетния период.

По кредитния оборот по счетоводна сметка **7532 „Касови трансфери от/за средства от ЕС на бюджетни организации от подсектор „ЦУ”** е прехвърлена сума в размер на 36 000.00 лева от област „СЕС“ в област „Бюджет“ – възстановен разход от МРРБ по проект.

2.2 Сметки от подгрупа **759 „Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци“**

За осчетоводяване на начислените осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване, здравно осигуряване, допълнително задължително пенсионно осигуряване и дължим данък по закона за данъка върху доходите на

физическите лица във връзка с прилагането на децентрализираното разплащане на данъците и осигурителните вноски са използвани сметките от подгрупа **759 „Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци”** с кредитни обороти в размер на **1 690 125,62 лева**.

3. Сметки от подгрупа **760 „Вътрешни некасови трансфери в системата на първостепенния разпоредител“.**

При предаването и приемането на материални активи между Института по отбрана и военните формирования и структури от системата на Министерство на отбраната е използвана сметка **7600 „Вътрешни некасови трансфери в системата на първостепенния разпоредител”**. Оборотите по счетоводната сметка са сверени с всички второстепенни разпоредители с бюджет.

Дебитният оборот по сметка 7600 „Вътрешни некасови трансфери в системата на първостепенния разпоредител” е в размер на **9 380.16 лева**. Същият е формиран от:

- предаден дълготраен материален актив на Комендантство МО на стойност 2 366.00 лева;
- предаден дълготраен материален актив на в.ф. 46 390 от системата на Командване КИПКО на стойност 5 000.00 лева;
- предадени безвъзмездно материални запаси на в.ф. 32 040–Крумово от състава на ВВС на стойност 2 014.16 лева.

Кредитният оборот по сметка 7600 в размер на **2 639 581.36 лева** е формиран както следва:

Получени са безвъзмездно активи и материални запаси от второстепенни разпоредители с бюджет и увеличаване стойността на сграда както следва:

- от Командване КИПКО - ДМА на стойност 17 661.60 лева;
- от в.ф. 24 430 - Троян от състава на Военногеографска служба - материални запаси на стойност 4 359.27 лева;
- увеличаване стойността на сграда по с-ка 2039 прехвърлени от Дирекция „Финанси“ – МО в размер на 2 617 560.49 лева.

Кредитният оборот по сметка **7601 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетна група Бюджет и СЕС”** в размер на **41 701.53 лева** е в резултат от прехвърляне на дълготрайни активи и материални запаси от отчетна група „Сметки за средства от ЕС“ в отчетна група „Бюджет“, както следва:

- от сметка 2041 „Компютри и хардуерно обзавеждане“ на стойност 39 648.00 лева;
- от сметка 3020 „Материали“ – 91.53 лева;
- безвъзмездно предоставени материални запаси от сметка 3020 „Материали“ на ВВМУ – 1 962.00 лева.

Дебитният оборот на сметка **7613 „Прехвърлени материални запаси от/към бюджетни организации от подсектор „ЦУ““** в размер на **1 962.00 лева** е в резултат от безвъзмездно предоставени материални запаси на ВВМУ „Н.Й.Вапцаров“ гр. Варна.

4. Сметки от подгрупа 799 „Увеличение на нетните активи от други събития“

Кредитният оборот на сметка **7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития”** в размер на **18 450.00 лева** е формиран от актове за трансформиране и смесване на ДМА.

Раздел 9 - Задбалансови сметки

1. Сметки от група 92 „Дебитори и кредитори по условни вземания и задължения“

През отчетната 2024 година по счетоводна сметка **9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности“** са осчетоводени сключените договори с външни контрагенти, като крайното салдо по сметката е в размер на **1 326 371.54 лева**.

По кредитния оборот на сметка 9200 е осчетоводена сумата в размер на 1 231 817.24 лева срещу дебитиране на сметка 9800 „Възникнали ангажименти за разходи“.

По дебитния оборот на сметка 9200 са осчетоводени изплатените суми по сключените договори, които са в размер на 756 726.83 лева, срещу кредитиране на счетоводна сметка 9803 „Реализирани ангажименти чрез плащане“.

През отчетната 2024 година по счетоводна сметка **9214 „Получени гаранции и поръчителства“** са осчетоводени гаранции по договори с външни контрагенти, като крайното дебитно салдо по сметката е в размер на **266 904.30 лева**.

По кредитния оборот на сметка 9214 е осчетоводена сумата в размер на 269 748.08 лева срещу дебитиране на сметка 9981 „Кореспондираща сметка за задбалансови активи“ – отписване гаранции по договори с външни контрагенти.

По дебитния оборот на сметка 9214 са заведени застрахователни гаранции по договори с външни контрагенти в размер на 277 556.60 лева.

2. Сметки от група 98 „Бюджетни показатели“

Сумата на ангажиментите с незабавна реализация и приравнените на тях в размер на **391 023.47 лева** осчетоводени в дебита на сметка **9801 „Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация“** и сумата на възникналите ангажименти са в размер на **1 231 817.24 лева**, осчетоводени в дебита на сметка **9800 „Възникнали ангажименти за разходи“**.

Сумата на възникналите нови задължения в размер на **1 120 347.35 лева** е отразена по кредита на сметка **9860 „Възникнали нови задължения за разходи“** срещу дебитиране на сметка 9989 „Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви“.

По счетоводна сметка **9809 „Анулиране /канцелиране/ на поети ангажименти за разходи“** сумата е в размер на **27 402.95 лева** по крайно кредитна салдо.

3. Сметки от група 99 „Други задбалансови активи и пасиви и кореспондиращи задбалансови сметки“

През отчетната 2024 г. по дебитният оборот на сметка **9909 „Активи в употреба, изписани като разход“** е резултат от изписани материални запаси,

вложени в употреба, отразени по сметка 9909, съгласно т. 2.13. от ДДС 20/2004 г. на стойност **17 043.35 лева**, а по кредитния оборот на сметката - **4 586,32 лева**.

II. Отчетна група „Сметки за средства от Европейския съюз”

През отчетната година е получено финансиране по европейски проекти на обща стойност **10 102 577,78 лева**, осчетоводени в дебита на сметка **4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“** и в кредита на сметка 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз”. От 2017 година до 31.12.2024 година Институтът е партньор в общо 36 международни проекта.

Дебитният оборот на сметка 7481 „Получени текущи помощи и дарения от Европейския съюз” е на стойност **6 279 099,88 лева**.

Усвоените финансови средства по европейски проекти са формират кредитния оборот на сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства“ в размер на **7 274 163,94 лева**.

Отчетността на разходите на тези средства се осъществява на програмен продукт „Алгос” чрез разкрити в индивидуалния сметкоплан отделни синтетични сметки, които дават обобщена информация за разходваните европейски средства. Изразходените средства са осчетоводени по дебита на следните счетоводните сметки:

2041 „Компютри и хардуерно оборудване” – 39 648,00 лева;

3020 „Материали” – 2 053,53 лева;

6010 „Разходи за горива, вода и енергия“ – 6 585,80 лева;

6019 „Разходи за други материали“ – 3,46 лева;

6023 „Разходи за пощенски и телекомуникационни услуги” – 632,95 лева;

6029 „Други разходи за външни услуги” – 98 148,67 лева;

6044 „Разходите за заплати и възнаграждения на персонала по извънтрудови правоотношения” – 1 294 843,19 лева – крайно дебитно салдо по сметката;

6051 „Разходи за осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване” – 2 268,37 лева;
6052 „Разходи за здравно осигуряване” – 1 662,87 лева;
6055 „Разходи за допълнително задължително пенсионно осигуряване” – 765,13 лева;
6064 „Разходи за държавни данъци” – 2 135,15 лева;
6093 „Разходи за командировки в страната” – 13 946,98 лева;
6094 „Разходи за командировки в чужбина” – 177 913,44 лева;
6098 „Други разходи в страната” – 48 926,19 лева.

През отчетната 2024 година са реализирани курсови разлики от операции по валутната сметка на Института по отбрана в размер на **418,86 лева**, отразени по крайно дебитно салдо по счетоводна сметка **7392 „Реализирани курсови разлики от операции с валутни пасиви“**.

През отчетния период по счетоводна сметка **7522 „Касови трансфери от/за бюджета на бюджетни организации от подсектор Централно управление“** е получен трансфер от МРРБ – Национален фонд в размер на 36 000 лева, прехвърлен от област „Бюджет“ и възстановен на Дирекция „Финанси“ – МО по единната банкова сметка.

За осчетоводяване на начислените осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване, здравно осигуряване, допълнително задължително пенсионно осигуряване и дължим данък по закона за данъка върху доходите на физическите лица във връзка с прилагането на децентрализираното разплащане на данъците и осигурителните вноски са използвани:

- сметка 7591 „Трансфери за поети данъци върху доходите на физическите лица” с кредитен оборот в размер на 21 046,82 лева;
- сметка 7595 „Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО” с кредитен оборот в размер на 4 084,16 лева;
- сметка 7596 „Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване” с кредитен оборот в размер на 2 771,50 лева;
- сметка 7597 „Трансфери за поети осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване” с кредитен оборот в размер на 1 366,39 лева.

Дебитният оборот на сметка 7598 „Корективен трансфер за поети осигурителни вноски и данъци” е в размер на 29 268,87 лева.

Към 31.12.2024 г. в област „СЕС“ са отчетени неизплатени задължения към външни контрагенти, отразени по счетоводна сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици – местни лица”, която е в размер на **52,20 лв.** и са за разходи за телекомуникационни и пощенски услуги.

Към 31.12.2024 г. Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров” има поети ангажименти *по Европейски програми* в размер на **1 080 970,41 лв.** отразени по кредита на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи“ и по дебита на счетоводна сметка 9800 „Възникнали ангажименти за разходи“ за *командировки в чужбина*.

В изпълнение изискванията на т. 82 и 83 от ДДС 14/2013 г. на Министерство на финансите същите са отчетени, както следва:

В следствие на взетите счетоводни операции през отчетния период крайното кредитно салдо на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи-наличности“ е в размер на **33 286 157,95 лв.** и отразява наличните ангажименти в област „СЕС“ на Института по отбрана към 31.12.2024 г.

По кредита на сметка 9803 „Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане“ са отразени реализираните ангажименти за отчетния период в размер на **387 859,01 лв.**

По счетоводна сметка 9808 „Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи е осчетоводена сума в размер на **/- 6 949 965,39 лв./**

По дебитния оборот на счетоводна сметка 9989 „Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви“ и по кредитния оборот на счетоводна сметка 9860 „Възникнали нови задължения за разходи“ е отразена сумата в размер на **387 859,01 лв.**

III. Отчетна група „Други сметки и дейности”

Кредитното салдо на сметка 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ е резултат от приключвателните операции към 31.12.2024 година.

През отчетната 2024 година в отчетната група „ДСД“ няма движение на дълготрайни материални активи, отчитани в сметка 2202 „Инфраструктурни обекти”

Дебитният оборот на сметка **2099 „Други дълготрайни материални активи“** е в резултат на придобиване на картечница от в.ф. 56040 гр. Благоевград от състава на Сухопътни войски през счетоводна сметка 7600 на стойност **17 962,71 лв.** За това основно средство през отчетния период е прехвърлена амортизация в размер на **6 424,90 лева** през сметка **2419 „Амортизация на други дълготрайни активи“**. Общата стойност по счетоводната сметка е в размер на **24 387,61 лева**.

Кредитното крайно салдо по сметка **4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица”** в размер на **169 033,76 лева** е равно на дебитното крайно салдо по сметка 5013 „Набирателна сметка за чужди средства в лева” и е следствие на получени парични гаранции за авансово плащане и гаранции за изпълнение по сключени договори по набирателната сметка.

В изпълнение регламентите на ДДС 05/2016 година в кредитния оборот на сметките от група **24 „Амортизация на дълготрайни активи“** е отразена акумулираната амортизация по кредитния оборот на обща стойност **17 318,20 лева**. За амортизация на всички амортизируеми нефинансови активи се използва линейният метод. Разходът за амортизация е отразен по групи дълготрайни активи от отчетна група „ДСД“ в сметките от подгрупа 603 „Разходи за амортизация“.

В дебита на сметка 6037 „Разходи за амортизация на инфраструктурни обекти“ – 7 985,04 лева;

В дебита на сметка 6039 „Разходи за амортизация на други дълготрайни материални активи“ – 2 908,26 лева.

Представеният годишен счетоводен отчет за 2024 година на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров” с всичките справки и приложения представя действителното състояние на активите и пасивите на Института и на финансовите резултати от дейностите, осъществени през годината. В него намират отражение, касовото изпълнение на бюджета, средствата от

Европейския съюз и чуждите средства, разходите за амортизация на нефинансовите дълготрайни активи за целия период на финансовата 2024 година, резултатите от проведената инвентаризация, начислените компенсируеми отпуски и всички промени в активите и пасивите.

ДИРЕКТОР НА ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ”

ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ НА ИО „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ”